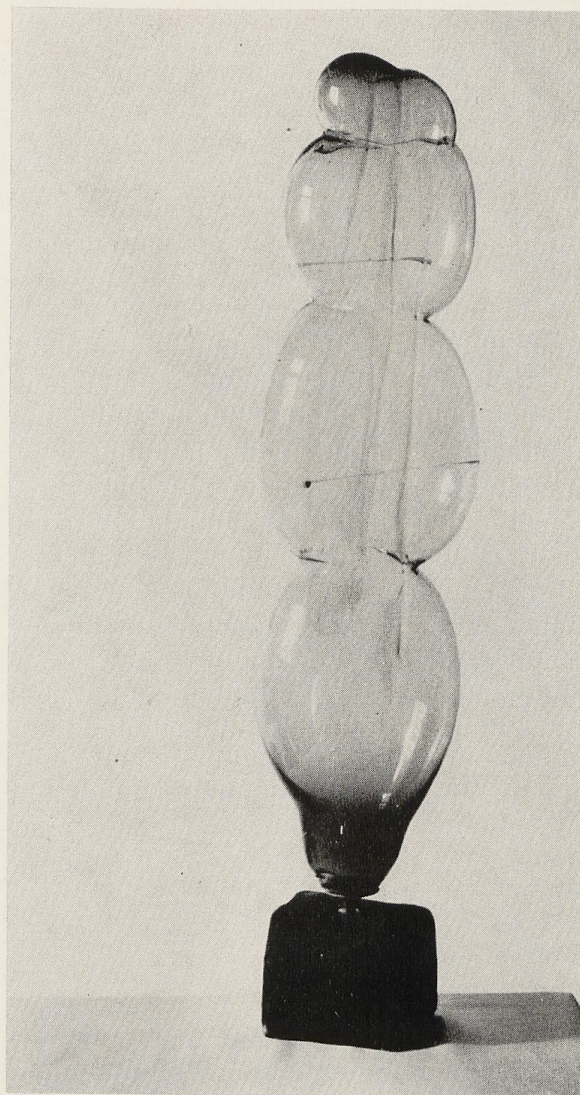

orientáciu na export, ktorému chce vyhovieť. I keď možno aj tu rešpektovať úctu k sklárskej tradícii, veď je v tomto kraji skutočne bohatá, predsa chýba tunajším návrhárskym prácam jasný výtvarný cieľ, vychádzajúci zo súčasných estetických požiadaviek. Máme na mysli vlastnú koncepciu sklárskeho výrobku, ktorá vychádza z potrieb dnešnej civilizácie a smeruje k výtvarnej hodnote, organicky spätnej s logikou tvaru, s jeho plnou funkčnou úmernosťou. Dekor dnes nemožno zamieňať s prizdobovaním, zvýraznenie s tvarovou bizarnosťou. Netvrdíme, že v týchto sklárňach nevznikli i výrobky výtvarne kvalitné, tobôž, nechceme podceňovať snahu návrhárov (M. Číž, L. Višňovský). Tvrdíme len, že výtvarný pokrok by mal mať vlastný smer a jasný súčasný cieľ. Návrh by sa preto nemal uspokojiť iba s vyhovením zahraničnej objednávke, ktorá nemôže byť našim meradlom vkusu. Žiada sa čosi viac, ak nechceme zostať len pri príležitostnom vzorovaní externých výtvarníkov. Obrovský potenciál, ktorý má Slovensko v rukách sklárskych majstrov, bolo by treba zachovať a usmerniť. Je totiž prednosťou, ktorú máme v porovnaní s väčšinou zahraničných štátov, hoci s nimi predbežne nemôžeme súťažiť v zavádzaní automatizácie v sklárstve. Nejde iste o problémy ďalekých perspektív, ale o aktuálny problém, ovplyvňujúci zvyšovanie hmotnej kultúry. Úspechy výtvarnej aktivity v sklárni v Lednických Rovniach dokázali reálnosť týchto cieľov. Prvoradou podmienkou je, aby sa program jednotlivých sklárskych závodov chápal ako príspevok ku kultúre nášho životného prostredia a nepripustila sa stagnácia v komerčnej produkcii. Humanistické ciele socialistickej výroby je totiž možné naplniť iba prekonaním kvantitatívnych ukazovateľov v prospech novej kvality.

2. Dekoratívne sklo

Ľudská potreba, ktorá je prvotným impulzom tvorby predmetov, nemôže byť, prirodzene, uspokojená tvorbou štandardu. Sklo dáva širší priestor umelcovej imaginácii v tvorbe dekoratívneho predmetu, ktorý dotvára životné prostredie v zmysle jedinečnosti a podčiarkuje jeho emotívny, ľudský charakter.

Lubomír Blecha, *Plastika*, krištál, nabíhaný rubín, fúkané sklo, v 78 cm, 1966. Majetok SNG, fotografia A. Červenej

Pojem dekoratívne sklo už dnes nie je synonymom ornamentálneho, „ozdobeného“ výtvoru, ktorého tvarové jadro pokrýval nános dekoru. Od dekorativizmu minulosti delí dnešné estetické náhľady lekcia funkcionalizmu; ten šiel až k jadrú exaktného systému vecí a rehabilitoval funkciu v súvislosti s tvarom a materiálom. Súčasná tendencia vychádza z estetiky materiálu ako inšpirujúceho činiteľa dochádza v oblasti dekoratívneho skla k naplneniu.